

ΟΔΥΣΣΕΙΑ Ραψωδία Ο

ἢ δ' εἰς εὐρύχορον Λακεδαίμονα Παλλὰς Ἀθήνη
ῶχετ', Ὀδυσσεῖος μεγαθύμου φαίδιμον υἱὸν
νόστου ὑπομνήσουσα καὶ ὄτρυνέουσα νέεσθαι.
εὔρε δὲ Τηλέμαχον καὶ Νέστορος ἀγλαὸν υἱὸν
εὔδοντ' ἐν προδόμῳ Μενελάου κυδαλίμοιο, 5 ΟΟ
ἧ̃ τοι Νεστορίδην μαλακῶ̃ δεδμημένον ὕπνω·
Τηλέμαχον δ' οὐχ ὕπνος ἔχε γλυκύς, ἀλλ' ἐνὶ θυμῶ̃
νύκτα δι' ἀμβροσίην μελεδήματα πατρὸς ἔγειρεν.
ἀγχοῦ δ' ἴσταμένη προσέφη γλαυκῶπις Ἀθήνη·
"Τηλέμαχ', οὐκέτι καλὰ δόμων ἄπο τῆλ' ἀλάλησαι, 10
κτῆματά τε προλιπὼν ἄνδρας τ' ἐν σοῖσι δόμοισιν
οὔτω ὑπερφιάλους· μή τοι κατὰ πάντα φάγωσι
κτῆματα δασσάμενοι, σὺ δὲ τηϋσίην ὁδὸν ἔλθης.
ἀλλ' ὄτρυνε τάχιστα βοῆν ἀγαθὸν Μενέλαον
πεμπέμεν, ὄφρ' ἔτι οἴκοι ἀμύμονα μητέρα τέτμης. 15 ΟΟ
ἦδη γάρ ῥα πατήρ τε κασίγνητοί τε κέλονται
Εὐρυμάχῳ γήμασθαι· ὁ γὰρ περιβάλλει ἅπαντας
μνηστήρας δῶροισι καὶ ἐξώφελλεν ἔεδνα·
μή νύ τι σεῦ ἀέκητι δόμων ἐκ κτῆμα φέρηται.
οἴσθα γὰρ οἶος θυμὸς ἐνὶ στήθεσσι γυναικός· 20
κείνου βούλεται οἶκον ὀφέλλειν ὅς κεν ὀπίη,
παίδων δὲ προτέρων καὶ κουριδίοιο φίλοιο
οὐκέτι μέμνηται τεθνηκότος οὐδὲ μεταλλᾶ.
ἀλλὰ σὺ γ' ἐλθὼν αὐτὸς ἐπιτρέψειας ἕκαστα
δμῳάων ἢ τίς τοι ἀρίστη φαίνεται εἶναι, 25 ΟΟ
εἰς ὃ κέ τοι φήνωσι θεοὶ κυδρὴν παράκοιτιν.
ἄλλο δέ τοι τι ἔπος ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο θυμῶ̃.
μνηστήρων σ' ἐπιτηδὲς ἀριστιῆες λοχόωσιν
ἐν πορθμῶ̃ Ἰθάκης τε Σάμοιό τε παιπαλοέσσης.
ιέμενοι κτεῖναι, πρὶν πατρίδα γαῖαν ἰκέσθαι. 30
ἀλλὰ τά γ' οὐκ ὄϊω· πρὶν καὶ τινα γαῖα καθέξει
ἀνδρῶν μνηστήρων, οἳ τοι βίοτον κατέδουσιν.
ἀλλὰ ἐκάς νήσων ἀπέχειν εὐεργέα νῆα,
νυκτὶ δ' ὁμῶς πλείειν· πέμψει δέ τοι οὔρον ὄπισθεν
ἀθανάτων ὅς τίς σε φυλάσσει τε ρύεταί τε. 35 ΟΟ
αὐτὰρ ἐπὶν πρώτην ἀκτὴν Ἰθάκης ἀφίκηαι,
νῆα μὲν ἐς πόλιν ὄτρῦναι καὶ πάντας ἐταίρους,
αὐτὸς δὲ πρότιστα συβώτην εἰσαφικέσθαι,
ὅς τοι ὑῶν ἐπίουρος, ὁμῶς δέ τοι ἦπια οἶδεν.
ἔνθα δὲ νύκτ' ἀέσαι· τὸν δ' ὄτρῦναι πόλιν εἶσω 40
ἀγγελίην ἐρέοντα περίφροσι Πηνελοπεΐη,
οὔνεκά οἱ σῶς ἐσσι καὶ ἐκ Πύλου εἰλήλουθας."
ἢ μὲν ἄρ' ὣς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς μακρὸν Ὀλυμπον,
αὐτὰρ ὁ Νεστορίδην ἐξ ἠδέος ὕπνου ἔγειρεν
λάξ ποδὶ κινήσας, καὶ μιν πρὸς μῦθον ἔειπεν· 45 ΟΟ
"ἔγρεο, Νεστορίδη Πεισίστρατε, μώνυχας ἵππους
ζεῦξον ὑφ' ἄρματ' ἄγων, ὄφρα πρήσσωμεν ὁδοῖο."
τὸν δ' αὖ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἀντίον ἠῦδα·

"Τηλέμαχ', οὐ πως ἔστιν ἐπειγομένους περ ὁδοῖο
 νύκτα διὰ δνοφερὴν ἐλάαν· τάχα δ' ἔσσειται ἠώς. 50
 ἀλλὰ μὲν' εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θήη
 ἥρωσ Ἀτρείδης, δουρικλειτὸς Μενέλαος,
 καὶ μύθοις ἀγανοῖσι παραυδήσας ἀποπέμνη.
 τοῦ γάρ τε ξεῖνος μιμνήσκειται ἤματα πάντα
 ἀνδρὸς ξεινοδόκου, ὅς κεν φιλότητα παράσχη." 55 ΟΟ
 ὣς ἔφατ', αὐτίκα δὲ χρυσόθρονος ἤλυθεν Ἡώς.
 ἀγχίμολον δὲ σφ' ἤλθε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 ἀνστάς ἐξ εὐνῆς, Ἑλένης πάρα καλλικόμοιο.
 τὸν δ' ὡς οὖν ἐνόησεν Ὀδυσσεύς φίλος υἱός,
 σπερχόμενός ῥα χιτῶνα περὶ χροῖ σιγαλόεντα 60
 δύνεν, καὶ μέγα φᾶρος ἐπὶ στιβαροῖς βάλετ' ὅμοις
 ἥρωσ, βῆ δὲ θύραζε, παριστάμενος δὲ προσηύδα
 Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύς θεῖοιο·
 "Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 ἦδη νῦν μ' ἀπόπεμπε φίλην ἐς πατρίδα γαῖαν· 65 ΟΟ
 ἦδη γάρ μοι θυμὸς ἐέλδεται οἴκαδ' ἰκέσθαι."
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος·
 "Τηλέμαχ', οὐ τί σ' ἐγὼ γε πολὺν χρόνον ἐνθάδ' ἐρύξω
 ἰέμενον νόστοιο· νεμεσῶμαι δὲ καὶ ἄλλω
 ἀνδρὶ ξεινοδόκῳ, ὅς κ' ἔξοχα μὲν φιλέησιν, 70
 ἔξοχα δ' ἐχθαίρησιν· ἀμείνω δ' αἴσιμα πάντα.
 ἴσόν τοι κακὸν ἐσθ', ὅς τ' οὐκ ἐθέλοντα νέεσθαι
 ξεῖνον ἐποτρύνει καὶ ὃς ἐσσύμενον κατερύκει.
 χρῆ ξεῖνον παρεόντα φιλεῖν, ἐθέλοντα δὲ πέμπειν.
 ἀλλὰ μὲν' εἰς ὃ κε δῶρα φέρων ἐπιδίφρια θεῖο 75 ΟΟ
 καλά, σὺ δ' ὀφθαλμοῖσιν ἴδης, εἶπω δὲ γυναιξὶ
 δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.
 ἀμφοτέρων, κῦδός τε καὶ ἀγλαΐη καὶ ὄνειαρ,
 δειπνήσαντας ἴμεν πολλὴν ἐπ' ἀπείρονα γαῖαν.
 εἰ δ' ἐθέλεις τραφῆναι ἀν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος, 80
 ὄφρα τοι αὐτὸς ἔπωμαι, ὑποζεύξω δὲ τοι ἵππους,
 ἄστυα δ' ἀνθρώπων ἠγήσομαι· οὐδέ τις ἡμέας
 αὐτῶς ἀπέμψει, δώσει δέ τι ἔν γε φέρεσθαι,
 ἢ εἴ τινα τριπόδων εὐχάλακων ἢ εἰς λεβήτων,
 ἢ εἰ δὴ ἡμίονους ἢ εἰς χρύσειον ἄλεισον." 85 ΟΟ
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 "Ἀτρεΐδη Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 βούλομαι ἦδη νεῖσθαι ἐφ' ἡμέτερ'· οὐ γὰρ ὀπισθεν
 οὔρον ἰὼν κατέλειπον ἐπὶ κτεάτεσσιν ἐμοῖσιν·
 μὴ πατέρ' ἀντίθεον διζήμενος αὐτὸς ὄλωμαι, 90
 ἢ τί μοι ἐκ μεγάρων κειμήλιον ἐσθλὸν ὄληται."
 αὐτὰρ ἐπεὶ τό γ' ἄκουσε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος,
 αὐτίκ' ἄρ' ἦ ἀλόχῳ ἠδὲ δμοφῆσι κέλευσε
 δεῖπνον ἐνὶ μεγάροις τετυκεῖν ἄλις ἔνδον ἐόντων.
 ἀγχίμολον δὲ οἱ ἤλθε Βοηθοΐδης Ἑτεωνεύς, 95 ΟΟ
 ἀνστάς ἐξ εὐνῆς, ἐπεὶ οὐ πολὺ ναῖεν ἀπ' αὐτοῦ·
 τὸν πῦρ κῆαι ἄνωγε βοὴν ἀγαθὸς Μενέλαος
 ὀπτῆσαί τε κρεῶν· ὃ δ' ἄρ' οὐκ ἀπίθησεν ἀκούσας.

αὐτὸς δ' ἐς θάλαμον κατεβήσετο κηώεντα,
οὐκ οἶος, ἅμα τῷ γ' Ἑλένη κίε καὶ Μεγαπένθης. 100
ἀλλ' ὅτε δὴ ῥ' ἴκανον ὅθι κειμήλια κείτο,
Ἄτρεΐδης μὲν ἔπειτα δέπας λάβεν ἀμφικύπελλον,
υἷον δὲ κρητῆρα φέρειν Μεγαπένθε' ἄνωγεν
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο φωριαμοῖσιν,
ἐνθ' ἔσαν οἱ πέπλοι παμποϊκίλοι, οὓς κάμεν αὐτή. 105 ΟΟ
τῶν ἐν' ἀειραμένη Ἑλένη φέρε, διὰ γυναικῶν,
ὃς κάλλιστος ἔην ποικίλμασιν ἠδὲ μέγιστος,
ἀστὴρ δ' ὧς ἀπέλαμπεν· ἔκειτο δὲ νείατος ἄλλων.
βὰν δ' ἰέναι προτέρω διὰ δώματος, ἥος ἴκοντο
Τηλέμαχον· τὸν δὲ προσέφη ξανθὸς Μενέλαος· 110
"Τηλέμαχ', ἦ τοι νόστον, ὅπως φρεσὶ σῆσι μενοιναῖς,
ὧς τοι Ζεὺς τελέσειεν, ἐρίγδουπος πόσις Ἴηρης.
δώρων δ', ὅσσ' ἐν ἐμῷ οἴκῳ κειμήλια κείται,
δώσω ὃ κάλλιστον καὶ τιμηδέστατόν ἐστι.
δώσω τοι κρητῆρα τετυγμένον· ἀργύρεος δὲ 115 ΟΟ
ἐστὶν ἅπας, χρυσῷ δ' ἐπὶ χεῖλα κεκράανται,
ἔργον δ' Ἡφαίστοιο· πόρεν δὲ ἐ Φαίδιμος ἦρως,
Σιδονίων βασιλεύς, ὅθ' ἐὸς δόμος ἀμφεκάλυψε
κεῖσέ με νοστήσαντα· τεῖν δ' ἐθέλω τόδ' ὀπάσσαι."
ὧς εἰπὼν ἐν χειρὶ τίθει δέπας ἀμφικύπελλον 120
ἦρως Ἀτρεΐδης· ὃ δ' ἄρα κρητῆρα φαεινὸν
θῆκ' αὐτοῦ προπάραιθε φέρων κρατερός Μεγαπένθης,
ἀργύρεον· Ἑλένη δὲ παρίστατο καλλιπάρης
πέπλον ἔχουσ' ἐν χερσίν, ἔπος τ' ἔφατ' ἕκ τ' ὀνόμαζε·
"δῶρόν τοι καὶ ἐγώ, τέκνον φίλε, τοῦτο δίδωμι,
μνήμη Ἑλένης χειρῶν, πολυηράτου ἐς γάμου ὄρην, 125 ΟΟ
σῆ ἀλόχῳ φορέειν· τῆος δὲ φίλη παρὰ μητρὶ
κεῖσθω ἐνὶ μεγάρῳ. σὺ δέ μοι χαίρων ἀφίκοιο
οἶκον ἐϋκτίμενον καὶ σὴν ἐς πατρίδα γαῖαν."
ὧς εἰποῦσ' ἐν χερσὶ τίθει, ὃ δ' ἐδέξατο χαίρων. 130
καὶ τὰ μὲν ἐς πείρινθα τίθει Πεισίστρατος ἦρως
δεξάμενος, καὶ πάντα ἐῷ θηήσατο θυμῷ·
τοὺς δ' ἦγε πρὸς δῶμα κάρη ξανθὸς Μενέλαος.
ἐξέστην δ' ἄρ' ἔπειτα κατὰ κλισμούς τε θρόνους τε.
χέρνιβα δ' ἀμφίπολος προχόῳ ἐπέχευε φέρουσα 135 ΟΟ
καλῆ χρυσεῖη, ὑπὲρ ἀργυρέοιο λέβητος,
νίψασθαι· παρὰ δὲ ξεστὴν ἐτάνυσσε τράπεζαν.
σῖτον δ' αἰδοίη ταμίη παρέθηκε φέρουσα·
εἶδατα πόλλ' ἐπιθεῖσα, χαριζομένη παρεόντων·
πὰρ δὲ Βοηθοΐδης κρέα δαίετο καὶ νέμε μοίρας· 140
οἰνοχόει δ' υἷος Μενελάου κυδαλίμοιο.
οἱ δ' ἐπ' ὀνειάθ' ἐτοῖμα προκείμενα χεῖρας ἴαλλον.
αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
δὴ τότε Τηλέμαχος καὶ Νέστορος ἀγλαὸς υἷος
ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 145 ΟΟ
ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου.
τοὺς δὲ μετ' Ἀτρεΐδης ἔκτε ξανθὸς Μενέλαος,
οἶνον ἔχων ἐν χειρὶ μελίφρονα δεξιτερῆφι,

ἐν δέπαϊ χρυσέῳ, ὄφρα λείψαντε κιοίτην.
 στῆ δ' ἵππων προπάροιθε, δεδισκόμενος δὲ προσηύδα· 150
 "χαίρετον, ὦ κούρω, καὶ Νέστορι ποιμένι λαῶν
 εἰπεῖν· ἦ γὰρ ἐμοί γε πατήρ ὧς ἦπιος ἦεν,
 ἦος ἐνὶ Τροίῃ πολεμίζομεν υἴες Ἀχαιῶν."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
 "καὶ λίην κείνῳ γε, διοτρεφές, ὧς ἀγορεύεις, 155 ΟΟ
 πάντα τάδ' ἐλθόντες καταλέξομεν· αἶ γὰρ ἐγὼν ὧς
 νοστήσας Ἰθάκηνδε, κιχῶν Ὀδυσῆ' ἐνὶ οἴκῳ,
 εἵποίμ' ὧς παρὰ σείῳ τυχῶν φιλότητος ἀπάσης
 ἔρχομαι, αὐτὰρ ἄγω κειμήλια πολλὰ καὶ ἐσθλά."
 ὧς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις, 160
 αἰετὸς ἀργὴν χῆνα φέρων ὀνύχεσσι πέλωρον,
 ἡμερον ἐξ αὐλῆς· οἱ δ' ἰύζοντες ἔποντο
 ἀνέρες ἠδὲ γυναῖκες· ὁ δὲ σφισιν ἐγγύθεν ἐλθὼν
 δεξιὸς ἦϊξε πρόσθ' ἵππων· οἱ δὲ ἰδόντες
 γήθησαν, καὶ πᾶσιν ἐνὶ φρεσὶ θυμὸς ἰάνθη. 165 ΟΟ
 τοῖσι δὲ Νεστορίδης Πεισίστρατος ἤρχετο μύθων·
 "φράζεο δῆ, Μενέλαε διοτρεφές, ὄρχαμε λαῶν,
 ἦ νῶϊν τόδ' ἔφηνε θεὸς τέρας ἦε σοὶ αὐτῶ."
 ὧς φάτο, μερμήριξε δ' ἀρηΐφιλος Μενέλαος,
 ὅπως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποκρίναιτο νοήσας. 170
 τὸν δ' Ἐλένη τανύπεπλος ὑποφθαμένη φάτο μῦθον·
 "κλυτέ μεν· αὐτὰρ ἐγὼ μαντεύσομαι, ὧς ἐνὶ θυμῷ
 ἀθάνατοι βάλλουσι καὶ ὧς τελέεσθαι οἴω.
 ὧς ὅδε χῆν' ἤρπαξ' ἀτιταλλομένην ἐνὶ οἴκῳ
 ἐλθὼν ἐξ ὄρεος, ὅθι οἱ γενεή τε τόκος τε, 175 ΟΟ
 ὧς Ὀδυσσεὺς κακὰ πολλὰ παθῶν καὶ πόλλ' ἐπαληθεῖς
 οἴκαδε νοστήσει καὶ τίσεται· ἦε καὶ ἦδη
 οἴκοι, ἀτὰρ μνηστῆρσι κακὸν πάντεσσι φυτεύει."
 τὴν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΐδα·
 "οὔτῳ νῦν Ζεὺς θεΐη, ἐρίγδουπος πόσις Ἴηρης· 180
 τῷ κέν τοι καὶ κεῖθι θεῶ ὧς εὐχετοώμην."
 ἦ καὶ ἐφ' ἵπποιϊν μᾶστιν βάλεν· οἱ δὲ μάλ' ὄκα
 ἦϊξαν πεδίονδε διὰ πτόλιος μεμαῶτες.
 οἱ δὲ πανημέριοι σείον ζυγὸν ἀμφὶς ἔχοντες.
 δύσετό τ' ἠέλιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυαί· 185 ΟΟ
 ἐς Φηρὰς δ' ἴκοντο Διοκλῆος ποτὶ δῶμα,
 υἱέος Ὀρτιλόχοιο, τὸν Ἀλφειὸς τέκε παῖδα.
 ἔνθα δὲ νύκτ' ἄεσαν ὁ δὲ τοῖς πᾶρ ξείνια θῆκεν.
 ἦμος δ' ἠριγένεια φάνη ῥοδοδάκτυλος Ἥως,
 ἵππους τε ζεύγνυντ' ἀνά θ' ἄρματα ποικίλ' ἔβαινον, 190
 ἐκ δ' ἔλασαν προθύροιο καὶ αἰθούσης ἐριδούπου·
 μᾶστιξεν δ' ἐλάαν, τῷ δ' οὐκ ἄκοντε πετέσθην.
 αἴψα δ' ἔπειθ' ἴκοντο Πύλου αἰπὸ πτολίεθρον·
 καὶ τότε Τηλέμαχος προσεφώνεε Νέστορος υἱόν·
 "Νεστορίδη, πῶς κέν μοι ὑποσχόμενος τελέσειας 195 ΟΟ
 μῦθον ἐμόν; ξεῖνοι δὲ διαμπερὲς εὐχόμεθ' εἶναι
 ἐκ πατέρων φιλότητος, ἀτὰρ καὶ ὀμήλικές εἰμεν·
 ἦδε δ' ὁδὸς καὶ μᾶλλον ὁμοφροσύνησιν ἐνήσει.

μή με παρέξ ἄγε νῆα, διοτρεφές, ἀλλὰ λίπ' αὐτοῦ,
μή μ' ὁ γέρων ἀέκοντα κατάσχη ᾧ ἐνὶ οἴκῳ 200
ἰέμενος φιλέειν· ἐμὲ δὲ χρεῶ θᾶσσον ἰκέσθαι."
"ὣς φάτο, Νεστορίδης δ' ἄρ' ἔῳ συμφράσσατο θυμῷ,
ὄππως οἱ κατὰ μοῖραν ὑποσχόμενος τελέσειεν.
ὣδε δὲ οἱ φρονέοντι δοάσσατο κέρδιον εἶναι·
στρέψ' ἵππους ἐπὶ νῆα θοὴν καὶ θῖνα θαλάσσης, 205 ΟΟ
νηὶ δ' ἐνὶ πρύμνῃ ἐξαίνυτο κάλλιμα δῶρα,
ἐσθῆτα χρυσόν τε, τά οἱ Μενέλαος ἔδωκε·
καί μιν ἐποτρύνων ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"σπουδῆ νῦν ἀνάβαινε κέλευέ τε πάντας ἐταίρους,
πρὶν ἐμὲ οἴκαδ' ἰκέσθαι ἀπαγγεῖλαι τε γέροντι. 210
εὖ γὰρ ἐγὼ τόδε οἶδα κατὰ φρένα καὶ κατὰ θυμόν·
οἶος κείνου θυμὸς ὑπέρβιος, οὐ σε μεθήσει,
ἀλλ' αὐτὸς καλέων δεῦρ' εἴσεται, οὐδέ ἔφημι
ἄψ ἰέναι κενεόν· μάλα γὰρ κεχολώσεται ἔμπης."
ὣς ἄρα φωνήσας ἔλασεν καλλίτριχας ἵππους 215 ΟΟ
ἄψ Πυλίων εἰς ἄστυ, θοῶς δ' ἄρα δώμαθ' ἵκανε.
Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύνων ἐκέλευσεν·
"ἐγκοσμεῖτε τὰ τεύχε', ἐταῖροι, νηὶ μελαίνῃ,
αὐτοὶ τ' ἀμβαίνωμεν, ἵνα πρήσσωμεν ὁδοῖο."
"ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα τοῦ μάλα μὲν κλύον ἦδ' ἐπίθοντο, 220
αἶψα δ' ἄρ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.
ἦ τοι ὁ μὲν τὰ πονεῖτο καὶ εὐχετο, θῦε δ' Ἀθήνη
νηὶ πάρα πρυμνῆ· σχεδόθεν δὲ οἱ ἤλυθεν ἀνήρ
τηλεδαπός, φεύγων ἐξ Ἄργεος ἄνδρα κατακτάς,
μάντις· ἀτὰρ γενεὴν γε Μελάμποδος ἔκγονος ἦεν, 225 ΟΟ
ὃς πρὶν μὲν ποτ' ἔναιε Πύλῳ ἔνι, μητέρι μῆλων,
ἀφνειὸς Πυλίοισι μέγ' ἔξοχα δώματα ναίων·
δὴ τότε γ' ἄλλων δῆμον ἀφίκετο, πατρίδα φεύγων
Νηλέα τε μεγάλθυμον, ἀγαυότατον ζώντων,
ὃς οἱ χρήματα πολλὰ τελεσφόρον εἰς ἐνιαυτὸν 230
εἶχε βίη· ὁ δὲ τῆος ἐνὶ μεγάροις Φυλάκοιο
δεσμῷ ἐν ἀργαλέῳ δέδετο, κρατέρ' ἄλγεα πάσχων
εἵνεκα Νηληῆος κούρης ἄτης τε βαρείης,
τήν οἱ ἐπὶ φρεσὶ θῆκε θεὰ δασπλητὶς Ἐρινύς.
ἀλλ' ὁ μὲν ἐκφυγε κῆρα καὶ ἤλασε βοῦς ἐριμύκους 235 ΟΟ
ἐς Πύλον ἐκ Φυλάκης καὶ ἐτίσατο ἔργον ἀεικὲς
ἀντίθεον Νηληῆα, κασιγνήτῳ δὲ γυναῖκα
ἠγάγετο πρὸς δώμαθ'. ὁ δ' ἄλλων ἵκετο δῆμον,
Ἄργος ἐς ἰππόβοτον· τόθι γάρ νύ οἱ αἴσιμον ἦεν
ναιέμεναι πολλοῖσιν ἀνάσσοντ' Ἀργείοισιν 240
ἐνθα δ' ἔγημε γυναῖκα καὶ ὑπερεφές θέτο δῶμα,
γεῖνατο δ' Ἀντιφάτην καὶ Μάντιον, υἷε κραταιῷ.
Ἀντιφάτης μὲν ἔτικτεν Ὀϊκλῆα μεγάλθυμον,
αὐτὰρ Ὀϊκλείης λαοσσόον Ἀμφιάραον,
ὄν περὶ κῆρι φίλει Ζεὺς τ' αἰγίοχος καὶ Ἀπόλλων 245 ΟΟ
παντοίην φιλότητ'· οὐδ' ἵκετο γήραος οὐδόν,
ἀλλ' ὄλετ' ἐν Θήβησι γυναίων εἵνεκα δῶρων.
τοῦ δ' υἱεῖς ἐγένοντ' Ἀλκμαίων Ἀμφίλοχός τε.

Μάντιος αὖ τέκετο Πολυφειδέα τε Κλειτόν τε·
ἀλλ' ἦ τοι Κλειτόν χρυσόθρονος ἤρπασεν Ἥως 250
κάλλεος εἵνεκα οἴο, ἴν' ἀθανάτοισι μετείη·
αὐτὰρ ὑπέρθυμον Πολυφειδέα μάντιν Ἀπόλλων
θῆκε βροτῶν ὄχ' ἄριστον, ἐπεὶ θάνεν Ἀμφιάραος·
ὅς ῥ' Ὑπερησίηνδ' ἀπενάσσατο πατρὶ χολωθεῖς,
ἔνθ' ὃ γε ναιετάων μαντεύετο πᾶσι βροτοῖσιν. 255 ΟΟ
τοῦ μὲν ἄρ' υἱὸς ἐπῆλθε, Θεοκλύμενος δ' ὄνομ' ἦεν,
ὃς τότε Τηλεμάχου πέλας ἴστατο· τὸν δ' ἐκίχανεν
σπένδοντ' εὐχόμενόν τε θεῆ παρὰ νηὶ μελαίνῃ,
καί μιν φωνήσας ἔπεα πτερόεντα προσηύδα·
"ὦ φίλ', ἐπεὶ σε θύοντα κυχάνω τῶδ' ἐνὶ χώρῳ, 260
λίσσομ' ὑπὲρ θυέων καὶ δαίμονος, αὐτὰρ ἔπειτα
σῆς τ' αὐτοῦ κεφαλῆς καὶ ἐταίρων, οἳ τοι ἔπονται,
εἰπέ μοι εἰρομένῳ νημερτέα μηδ' ἐπικεύσης·
τίς πόθεν εἷς ἀνδρῶν; πόθι τοι πόλις ἠδὲ τοκῆς;"
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα· 265 ΟΟ
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
ἐξ Ἰθάκης γένος εἰμί, πατήρ δέ μοι ἐστὶν Ὀδυσσεύς,
εἷ ποτ' ἔην· νῦν δ' ἤδη ἀπέφθιτο λυγρῷ ὀλέθρῳ.
τοῦνεκα νῦν ἐτάρους τε λαβῶν καὶ νῆα μέλαιναν
ἦλθον πευσόμενος πατρὸς δὴν οἰχομένοιο." 270
τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
"οὔτω τοι καὶ ἐγὼν ἐκ πατρίδος, ἄνδρα κατακτὰς
ἔμφυλον· πολλοὶ δὲ κασίγνητοὶ τε ἔται τε
Ἄργος ἀν' ἰπόβοτον, μέγα δὲ κρατέουσιν Ἀχαιῶν.
τῶν ὑπαλευάμενος θάνατον καὶ κῆρα μέλαιναν 275 ΟΟ
φεύγω, ἐπεὶ νῦ μοι αἴσα κατ' ἀνθρώπους ἀλάλησθαι.
ἀλλά με νηὸς ἔφεσσαι, ἐπεὶ σε φυγῶν ἰκέτευσα,
μὴ με κατακτείνωσι· διωκόμεναι γὰρ ὄϊω."
τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἤυδα·
"οὐ μὲν δὴ σ' ἐθέλοντά γ' ἀπώσω νηὸς εἵσης, 280
ἀλλ' ἔπευ· αὐτὰρ κεῖθι φιλήσεται, οἷά κ' ἔχωμεν."
ὣς ἄρα φωνήσας οἱ ἐδέξατο χάλκεον ἔγχος,
καὶ τό γ' ἐπ' ἰκριόφιν τάνυσεν νεὸς ἀμφιελίσσης·
ἂν δὲ καὶ αὐτὸς νηὸς ἐβήσετο ποντοπόροιο.
ἐν πρύμνῃ δ' ἄρ' ἔπειτα καθέζετο, πᾶρ δὲ οἷ αὐτῷ 285 ΟΟ
εἶσε Θεοκλύμενον· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
Τηλέμαχος δ' ἐτάροισιν ἐποτρύννας ἐκέλευσεν
ὄπλων ἄπτεσθαι· τοὶ δ' ἐσσυμένως ἐπίθοντο.
ἰστὸν δ' εἰλάτινον κοίλης ἔντοσθε μεσόδμης
στήσαν ἀείραντες, κατὰ δὲ προτόνοισιν ἔδησαν, 290
ἔλκον δ' ἰστία λευκὰ εὐστρέπτοισι βοεῦσι.
τοῖσιν δ' ἴκμενον οὔρον ἴει γλαυκῶπις Ἀθήνη,
λάβρον ἐπαιγίζοντα δι' αἰθέρος, ὄφρα τάχιστα
νηῦς ἀνύσειε θέουσα θαλάσσης ἀλμυρὸν ὕδωρ.
βὰν δὲ παρὰ Κρουνοὺς καὶ Χαλκίδα καλλιπέεθρον. 295 ΟΟ
δύσετό τ' ἠέλιος σκιάωντό τε πᾶσαι ἀγυαί·
ἠ δὲ Φεὰς ἐπέβαλλεν ἐπειγομένη Διὸς οὔρῳ
ἠδὲ παρ' Ἥλιδα δῖαν, ὅθι κρατέουσιν Ἐπειοί.

ἔνθεν δ' αὖ νήσοισιν ἐπιπροέηκε θοῆσιν,
 ὀρμαίνων ἢ κεν θάνατον φύγοι ἢ κεν ἀλώῃ. 300
 τῷ δ' αὖτ' ἐν κλισίῃ Ὀδυσσεὺς καὶ δῖος ὕφορβος
 δορπείτην· παρὰ δέ σφιν ἐδόρπεον ἀνέρες ἄλλοι.
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖς δ' Ὀδυσσεὺς μετέειπε, συβώτεω πειρητίζων,
 ἦ μιν ἔτ' ἐνδυκέως φιλέοι μείναι τε κελεύοι 305 ΟΟ
 αὐτοῦ ἐνὶ σταθμῷ, ἣ ὀτρύνειε πόλινδε·
 "κέκλυθι νῦν, Εὐμαιε, καὶ ἄλλοι πάντες ἐταῖροι·
 ἠῶθεν προτὶ ἄστυ λιλαίομαι ἀπονέεσθαι
 πτωχεύσων, ἵνα μὴ σε κατατρύχω καὶ ἐταίρους.
 ἀλλὰ μοι εὖ θ' ὑπόθευ καὶ ἄμ' ἠγεμόν' ἐσθλὸν ὄπασσον 310
 ὅς κέ με κεῖσ' ἀγάγη· κατὰ δὲ πτόλιν αὐτὸς ἀνάγκη
 πλάγξομαι, αἶ κέν τις κοτύλην καὶ πύρνον ὀρέξῃ.
 καὶ κ' ἐλθὼν πρὸς δώματ' Ὀδυσσεύος θείοιο
 ἀγγελίην εἴποιμι περίφροσι Πηνελοπεΐη,
 καὶ κε μνηστήρεσσιν ὑπερφιάλοισι μιγείην, 315 ΟΟ
 εἴ μοι δεῖπνον δοῖεν ὄνειάτα μυρὶ ἔχοντες.
 αἰψά κεν εὖ δρώοιμι μετὰ σφίσιν ἄσ' ἐθέλοισιν.
 ἐκ γάρ τοι ἐρέω, σὺ δὲ σύνθεο καὶ μευ ἄκουσον·
 Ἑρμείοιο ἔκητι διακτόρου, ὅς ῥά τε πάντων
 ἀνθρώπων ἔργοισι χάριν καὶ κῦδος ὀπάζει, 320
 δρηστοσύνη οὐκ ἂν μοι ἐρίσσειε βροτὸς ἄλλος,
 πῦρ τ' εὖ νηῆσαι διὰ τε ξύλα δανὰ κεάσσαι,
 δαιτρεῦσαί τε καὶ ὀπτῆσαι καὶ οἰνοχοῆσαι,
 οἷά τε τοῖς ἀγαθοῖσι παραδρῶωσι χέρηες."
 τὸν δὲ μέγ' ὀχθήσας προσέφη, Εὐμαιε συβῶτα· 325 ΟΟ
 "ὦ μοι, ξεῖνε, τίη τοι ἐνὶ φρεσὶ τοῦτο νόημα
 ἔπλετο; ἦ σύ γε πάγχυ λιλαίεαι αὐτόθ' ὀλέσθαι.
 εἰ δὴ μνηστήρων ἐθέλεις καταδῦναι ὄμιλον,
 τῶν ὕβρις τε βίη τε σιδήρεον οὐρανὸν ἵκει.
 οὗ τοι τοιοῖδ' εἰσὶν ὑποδρηστήρες ἐκείνων, 330
 ἀλλὰ νέοι, χλαίνας εὖ εἰμένοι ἠδὲ χιτῶνας,
 αἰεὶ δὲ λιπαροὶ κεφαλὰς καὶ καλὰ πρόσωπα,
 οἳ σφιν ὑποδρῶωσιν· εὐξεστοὶ δὲ τράπεζαι
 σίτου καὶ κρειῶν ἠδ' οἴνου βεβρίθασιν.
 ἀλλὰ μέν'· οὐ γάρ τις τοι ἀνιάται παρεόντι, 335 ΟΟ
 οὔτ' ἐγὼ οὔτε τις ἄλλος ἐταίρων, οἳ μοι ἕασιν.
 αὐτὰρ ἐπὶν ἔλθησιν Ὀδυσσεύος φίλος υἱός,
 κεῖνός σε χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἵματα ἔσσει,
 πέμψει δ' ὄππῃ σε κραδίη θυμός τε κελεύει."
 τὸν δ' ἠμείβετ' ἔπειτα πολύτλας δῖος Ὀδυσσεύς· 340
 "αἶθ' οὕτως, Εὐμαιε, φίλος Διὶ πατρὶ γένοιο
 ὡς ἐμοί, ὅττι μ' ἔπαυσας ἄλης καὶ οἰζύος αἰνῆς.
 πλαγκτοσύνης δ' οὐκ ἔστι κακώτερον ἄλλο βροτοῖσιν·
 ἀλλ' ἔνεκ' οὐλομένης γαστρὸς κακὰ κήδε' ἔχουσιν
 ἀνέρες, ὃν τιν' ἵκηται ἄλη καὶ πῆμα καὶ ἄλγος. 345 ΟΟ
 νῦν δ' ἐπεὶ ἰσχανάας μείναι τέ με κείνον ἄνωγας,
 εἶπ' ἄγε μοι περὶ μητρὸς Ὀδυσσεύος θείοιο
 πατρός θ', ὃν κατέλειπεν ἰὼν ἐπὶ γήραος οὐδῶ,

ἢ που ἔτι ζώουσιν ὑπ' ἀγῶς ἠελίοιο,
ἢ ἤδη τεθνᾶσι καὶ εἰν Αἴδαο δόμοισι." 350
τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
"τοιγὰρ ἐγὼ τοι, ξεῖνε, μάλ' ἀτρεκέως ἀγορεύσω.
Λαέρτης μὲν ἔτι ζῶει, Διὶ δ' εὖχεται αἰεὶ
θυμὸν ἀπὸ μελέων φθίσθαι οἷς ἐν μεγάροισιν·
ἐκπάγλως γὰρ παιδὸς ὀδύρεται οἰχομένοιο 355 ΟΟ
κουριδίης τ' ἀλόχοιο δαΐφρονος, ἣ ἔ μάλιστα
ἦκαχ' ἀποφθιμένη καὶ ἐν ὠμῶ γήραϊ θῆκεν.
ἣ δ' ἄχει οὐ παιδὸς ἀπέφθιτο κυδαλίμοιο,
λευγαλέω θανάτῳ, ὡς μὴ θάνοι ὅς τις ἐμοί γε
ἐνθάδε ναιετάων φίλος εἶη καὶ φίλα ἔρδοι. 360
ὄφρα μὲν οὖν δὴ κείνη ἔην, ἀχέουσά περ ἔμπης,
τόφρα τί μοι φίλον ἔσκε μεταλλῆσαι καὶ ἐρέσθαι,
οὔνεκά μ' αὐτὴ θρέψεν ἅμα Κτιμένη τανυπέπλω,
θυγατέρ' ἰφθίμη, τὴν ὀπλοτάτην τέκε παίδων·
τῇ ὁμοῦ ἔτρεφόμην, ὀλίγον δέ τί μ' ἦσσον ἐτίμα. 365 ΟΟ
αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ἦβην πολυήρατον ἰκόμεθ' ἄμφω,
τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν καὶ μυρὶ ἔλοντο,
αὐτὰρ ἐμὲ χλαῖνάν τε χιτῶνά τε εἶματ' ἐκείνη
καλὰ μάλ' ἀμφιέσασα, ποσὶν δ' ὑποδήματα δοῦσα
ἀγρόνδε προΐαλλε· φίλει δέ με κηρόθι μᾶλλον. 370
νῦν δ' ἤδη τούτων ἐπιδεύομαι· ἀλλά μοι αὐτῶ
ἔργον ἀέξουσιν μάκαρες θεοὶ ᾧ ἐπιμίμνω·
τῶν ἔφαγόν τ' ἐπιόν τε καὶ αἰδοίοισιν ἔδωκα.
ἐκ δ' ἄρα δεσποίνης οὐ μείλιχον ἔστιν ἀκοῦσαι
οὔτ' ἔπος οὔτε τι ἔργον, ἐπεὶ κακὸν ἔμπεσεν οἴκῳ, 375 ΟΟ
ἄνδρες ὑπερφίαλοι· μέγα δὲ δμῶες χατέουσιν
ἀντία δεσποίνης φάσθαι καὶ ἕκαστα πυθέσθαι
καὶ φαγέμεν πῖεμεν τε, ἔπειτα δὲ καὶ τι φέρεσθαι
ἀγρόνδ', οἷά τε θυμὸν ἀεὶ δμώεσσιν ἰαίνει."
τὸν δ' ἀπαμειβόμενος προσέφη πολύμητις Ὀδυσσεύς· 380
"ὦ πόποι, ὡς ἄρα τυτθὸς ἐὼν, Εὖμαιε συβῶτα,
πολλὸν ἀπεπλάγχθης σῆς πατρίδος ἠδὲ τοκῆων.
ἀλλ' ἄγε μοι τόδε εἰπὲ καὶ ἀτρεκέως κατάλεξον,
ἦε διεπράθετο πτόλις ἀνδρῶν εὐρυάγνια,
ἢ ἔνι ναιετάασκε πατήρ καὶ πότνια μήτηρ, 385 ΟΟ
ἢ σέ γε μουνωθέντα παρ' οἷεσιν ἢ παρὰ βουσὶν
ἄνδρες δυσμενέες νηυσὶν λάβον ἠδ' ἐπέρασσαν
τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμαθ', ὃ δ' ἄξιον ὄνον ἔδωκε."
τὸν δ' αὖτε προσέειπε συβώτης, ὄρχαμος ἀνδρῶν·
"ξεῖν', ἐπεὶ ἄρ δὴ ταῦτά μ' ἀνείρειαι ἠδὲ μεταλλᾶς, 390
σιγῇ νῦν ξυνίει καὶ τέρπειο, πῖνέ τε οἶνον
ἦμενος· αἶδε δὲ νύκτες ἀθέσφατοι· ἔστι μὲν εὐδειν,
ἔστι δὲ τερπομένοισιν ἀκούειν· οὐδέ τί σε χρή,
πρὶν ὄρη, καταλέχθαι· ἀνίη καὶ πολὺς ὕπνος.
τῶν δ' ἄλλων ὅτινα κραδίη καὶ θυμὸς ἀνώγει, 395 ΟΟ
εὐδέτω ἐξελθῶν· ἅμα δ' ἠοῖ φαινομένηφι
δειπνήσας ἅμ' ὕεσσιν ἀνακτορήησιν ἐπέσθω.
νῶϊ δ' ἐνὶ κλισίῃ πίνοντέ τε δαινυμένῳ τε

κήδεσιν ἀλλήλων τερπόμεθα λευγαλέοισι,
 μνωομένω· μετὰ γάρ τε καὶ ἄλγεσι τέρπεται ἀνήρ, 400
 ὅς τις δὴ μάλα πολλὰ πάθη καὶ πόλλ' ἐπαληθῆ.
 τοῦτο δέ τοι ἐρέω ὃ μ' ἀνείρεαι ἠδὲ μεταλλᾶς.
 "νῆσός τις Συρίη κυκλήσκειται, εἴ που ἀκούεις,
 Ὀρτυγίης καθύπερθεν, ὅθι τροπαὶ ἠελίοιο,
 οὐ τι περιπληθῆς λίην τόσον, ἀλλ' ἀγαθὴ μὲν, 405 ΟΟ
 εὖβοτος, εὖμηλος, οἰνοπληθῆς, πολύπυρος.
 πείνη δ' οὐ ποτε δῆμον ἐσέρχεται, οὐδέ τις ἄλλη
 νοῦσος ἐπὶ στυγερῆ πέλεται δειλοῖσι βροτοῖσιν·
 ἀλλ' ὅτε γηράσκωσι πόλιν κάτα φῦλ' ἀνθρώπων,
 ἔλθων ἀργυρότοξος Ἀπόλλων Ἀρτέμιδι ξὺν 410
 οἷς ἀγανοῖς βελέεσσιν ἐποιοχόμενος κατέπεφνε.
 ἔνθα δὴ δύο πόλιες, δίχα δέ σφισι πάντα δέδασται·
 τῆσιν δ' ἀμφοτέρησι πατὴρ ἐμὸς ἐμβασίλευε,
 Κτήσιος Ὀρμενίδης, ἐπιείκελος ἀθανάτοισιν.
 "ἔνθα δὲ Φοίνικες ναυσίκλυτοι ἤλυθον ἄνδρες, 415 ΟΟ
 τρῶκται, μυρὶ ἄγοντες ἀθύρματα νηὶ μελαίνῃ.
 ἔσκε δὲ πατρὸς ἐμοῖο γυνὴ Φοίνισσ' ἐνὶ οἴκῳ,
 καλὴ τε μεγάλη τε καὶ ἀγλαὰ ἔργα ἰδυῖα·
 τὴν δ' ἄρα Φοίνικες πολυπαίπαλοι ἠπερόπευον.
 πλυνούσῃ τις πρῶτα μίγη κοίλῃ παρὰ νηὶ 420
 εὐνῆ καὶ φιλότῃ, τὰ τε φρένας ἠπεροπεύει
 θηλυτέρησι γυναιξί, καὶ ἦ κ' εὐεργὸς ἔησιν.
 εἰρώτα δὴ ἔπειτα τίς εἶη καὶ πόθεν ἔλθοι·
 ἠ δὲ μάλ' αὐτίκα πατρὸς ἐπέφραδεν ὑπερεφές δῶ·
 "ἔκ μὲν Σιδῶνος πολυχάλκου εὐχομαι εἶναι, 425 ΟΟ
 κούρη δ' εἶμ' Ἀρύβαντος ἐγὼ ῥυδὸν ἀφνειοῖο·
 ἀλλὰ μ' ἀνήρπαξαν Τάφιοι ληϊστορες ἄνδρες
 ἀγρόθεν ἐρχομένην, πέρασαν δέ τε δεῦρ' ἀγαγόντες
 τοῦδ' ἀνδρὸς πρὸς δῶμαθ'· ὁ δ' ἄξιον ὄνον ἔδωκε."
 "τὴν δ' αὖτε προσέειπεν ἀνήρ, ὃς ἐμίσητο λάθρη·
 'ἦ ῥά κε νῦν ἄλιν αὐτίς ἄμ' ἡμῖν οἴκαδ' ἔποιο, 430
 ὄφρα ἴδῃ πατρὸς καὶ μητέρος ὑπερεφές δῶ
 αὐτούς τ'· ἦ γὰρ ἔτ' εἰσὶ καὶ ἀφνειοὶ καλέονται.'
 "τὸν δ' αὖτε προσέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
 'εἶη κεν καὶ τοῦτ', εἴ μοι ἐθέλοιτέ γε, ναῦται, 435 ΟΟ
 ὄρκῳ πιστωθῆναι ἀπήμονά μ' οἴκαδ' ἀπάξειν.'
 "ὣς ἔφαθ', οἱ δ' ἄρα πάντες ἐπώμνυον ὡς ἐκέλευεν.
 αὐτὰρ ἐπεὶ ῥ' ὁμοσάν τε τελεύτησάν τε τὸν ὄρκον,
 τοῖς δ' αὐτίς μετέειπε γυνὴ καὶ ἀμείβετο μύθῳ·
 "σιγῆ νῦν, μὴ τίς με προσαιδάτω ἐπέεσσιν 440
 ὑμετέρων ἐτάρων, ξυμβλήμενος ἢ ἐν ἀγυῖῃ,
 ἢ που ἐπὶ κρήνῃ· μὴ τις ποτὶ δῶμα γέροντι
 ἔλθων ἐξείπῃ, ὁ δ' οἰσάμενος καταδήσῃ
 δεσμῶ ἐν ἀργαλέῳ, ὑμῖν δ' ἐπιφράσσειτ' ὄλεθρον.
 ἀλλ' ἔχετ' ἐν φρεσὶ μῦθον, ἐπείγετε δ' ὄνον ὀδαίων. 445 ΟΟ
 ἀλλ' ὅτε κεν δὴ νηῦς πλείη βιότοιο γένηται,
 ἀγγελίη μοι ἔπειτα θοῶς ἐς δῶμαθ' ἰκέσθω·
 οἴσω γὰρ καὶ χρυσόν, ὅτις χ' ὑποχείριος ἔλθῃ·

καὶ δέ κεν ἄλλ' ἐπίβαθρον ἐγὼν ἐθέλουσά γε δοίην.
παῖδα γὰρ ἀνδρὸς ἔηος ἐνὶ μεγάροις ἀτιτάλλω, 450
κερδαλέον δὴ τοῖον, ἅμα τροχόωντα θύραζε·
τόν κεν ἄγοιμ' ἐπὶ νηός, ὃ δ' ὑμῖν μυρίον ὄνον
ἄλφοι, ὅπη περάσητε κατ' ἄλλοθρόους ἀνθρώπους."
"ἢ μὲν ἄρ' ὡς εἰποῦσ' ἀπέβη πρὸς δώματα καλά,
οἱ δ' ἐνιαυτὸν ἅπαντα παρ' ἡμῖν αὔθι μένοντες 455 ΟΟ
ἐν νηϊ γλαφυρῇ βίοτον πολὺν ἐμπολόωντο.
ἀλλ' ὅτε δὴ κοίλη νηὺς ἤχθετο τοῖσι νέεσθαι,
καὶ τότε ἄρ' ἄγγελον ἤκαν, ὃς ἀγγεῖλειε γυναικί.
ἤλυθ' ἀνὴρ πολυΐδρις ἐμοῦ πρὸς δώματα πατρὸς
χρῦσεον ὄρμον ἔχων, μετὰ δ' ἠλέκτροισιν ἔερτο. 460
τὸν μὲν ἄρ' ἐν μεγάρῳ δμῶαι καὶ πότνια μήτηρ
χερσίν τ' ἀμφαφόωντο καὶ ὀφθαλμοῖσιν ὀρῶντο,
ὄνον ὑπὶσχύμεναι· ὃ δὲ τῇ κατένευσε σιωπῇ.
ἦ τοι ὃ καννεύσας κοίλην ἐπὶ νῆα βεβήκει,
ἢ δ' ἐμὲ χειρὸς ἐλοῦσα δόμων ἐξῆγε θύραζε. 465 ΟΟ
εὔρε δ' ἐνὶ προδόμῳ ἡμὲν δέπα ἠδὲ τραπέζας
ἀνδρῶν δαιτυμόνων, οἳ μὲν πατέρ' ἀμφεπένοντο.
οἱ μὲν ἄρ' ἐς θῶκον πρόμολον, δήμοιό τε φῆμιν,
ἢ δ' αἶψα τρί' ἄλεια κατακρύψασ' ὑπὸ κόλπῳ
ἔκφευρον· αὐτὰρ ἐγὼν ἐπόμην ἀεσιφροσύνησι. 470
δύσετό τ' ἠέλιος, σκιδόωντό τε πᾶσαι ἀγυαί·
ἡμεῖς δ' ἐς λιμένα κλυτὸν ἤλθομεν ὄκα κίοντες,
ἔνθ' ἄρα Φοινίκων ἀνδρῶν ἦν ὠκύαλος νηὺς.
οἱ μὲν ἔπειτ' ἀναβάντες ἐπέπλεον ὑγρὰ κέλευθα,
νῶ ἀναβησάμενοι· ἐπὶ δὲ Ζεὺς οὔρον ἴαλλεν. 475 ΟΟ
ἐξῆμαρ μὲν ὁμῶς πλέομεν νύκτας τε καὶ ἡμαρ·
ἀλλ' ὅτε δὴ ἔβδομον ἡμαρ ἐπὶ Ζεὺς θῆκε Κρονίων,
τὴν μὲν ἔπειτα γυναῖκα βάλ' Ἄρτεμις ἰοχέαιρα,
ἄντλῳ δ' ἐνδούπησε πεσοῦσ' ὡς εἰναλίη κήξ.
καὶ τὴν μὲν φώκησι καὶ ἰχθύσι κύρμα γενέσθαι 480
ἔκβαλον· αὐτὰρ ἐγὼ λιπόμην ἀκαχήμενος ἦτορ·
τοὺς δ' Ἰθάκη ἐπέλασσε φέρων ἄνεμός τε καὶ ὕδωρ,
ἔνθα με Λαέρτης πρίατο κτεάτεσσιν ἐοῖσιν.
οὔτω τήνδε τε γαῖαν ἐγὼν ἴδον ὀφθαλμοῖσι."
τὸν δ' αὖ διογενῆς Ὀδυσσεὺς ἡμείβετο μύθῳ· 485 ΟΟ
"Εὔμαι', ἦ μάλα δὴ μοι ἐνὶ φρεσὶ θυμὸν ὄρινας
ταῦτα ἕκαστα λέγων, ὅσα δὴ πάθες ἄλγεα θυμῷ.
ἀλλ' ἦ τοι σοὶ μὲν παρὰ καὶ κακῷ ἐσθλὸν ἔθηκε
Ζεὺς, ἐπεὶ ἀνδρὸς δώματ' ἀφίκεο πολλὰ μογήσας
ἠπίου, ὃς δὴ τοι παρέχει βρωσίν τε πόσιν τε 490
ἐνδυκέως, ζῶεις δ' ἀγαθὸν βίον· αὐτὰρ ἐγὼ γε
πολλὰ βροτῶν ἐπὶ ἄστε' ἀλώμενος ἐνθάδ' ἰκάνω."
ὡς οἱ μὲν τοιαῦτα πρὸς ἀλλήλους ἀγόρευον,
καδδραθέτην δ' οὐ πολλὸν ἐπὶ χρόνον, ἀλλὰ μίνυνθα·
αἶψα γὰρ Ἦὼς ἤλθεν εὐθρονος. οἱ δ' ἐπὶ χέρσου 495 ΟΟ
Τηλεμάχου ἔταροι λύον ἰστία, κὰδ δ' ἔλον ἰστὸν
καρπαλίμως, τὴν δ' εἰς ὄρμον προέρυσσαν ἐρετμοῖς·
ἐκ δ' εὐνὰς ἔβαλον, κατὰ δὲ πρυμνήσι' ἔδησαν·

ἐκ δὲ καὶ αὐτοὶ βαῖνον ἐπὶ ῥηγμῖνι θαλάσσης,
 δεῖπνόν τ' ἐντύνοντο κερῶντό τε αἶθοπα οἶνον. 500
 αὐτὰρ ἐπεὶ πόσιος καὶ ἐδητύος ἐξ ἔρον ἔντο,
 τοῖσι δὲ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἤρχετο μύθων·
 "ὕμεῖς μὲν νῦν ἄστυδ' ἐλαύνετε νῆα μέλαιναν,
 αὐτὰρ ἐγὼν ἀγροὺς ἐπιείσομαι ἠδὲ βοτῆρας·
 ἐσπέριος δ' εἰς ἄστυ ἰδὼν ἐμὰ ἔργα κάτειμι. 505 ΟΟ
 ἠῶθεν δὲ κεν ὕμιν ὀδοιπόριον παραθείμην,
 δαῖτ' ἀγαθὴν κρειῶν τε καὶ οἴνου ἠδυπότοιο."
 τὸν δ' αὖτε προσέειπε Θεοκλύμενος θεοειδής·
 "πῆ γὰρ ἐγὼ, φίλε τέκνον, ἴω; τεῦ δῶμαθ' ἴκωμαι
 ἀνδρῶν οἱ κραναὴν Ἰθάκην κάτα κοιρανέουσιν; 510
 ἢ ἰθὺς σῆς μητρὸς ἴω καὶ σοῖο δόμοιο;"
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα·
 "ἄλλως μὲν σ' ἂν ἐγὼ γε καὶ ἡμέτερόνδε κελοίμην
 ἔρχεσθ'· οὐ γάρ τι ξενίων ποθὴ· ἀλλὰ σοὶ αὐτῶ
 χεῖρον, ἐπεὶ τοι ἐγὼ μὲν ἀπέσσομαι, οὐδέ σε μήτηρ 515 ΟΟ
 ὄψεται· οὐ μὲν γάρ τι θαμὰ μνηστήρσ' ἐνὶ οἴκῳ
 φαίνεται, ἀλλ' ἀπὸ τῶν ὑπερωῖῳ ἰστὸν ὑφαίνει.
 ἀλλὰ τοι ἄλλον φῶτα πιφαύσκομαι ὄν κεν ἴκοιο,
 Εὐρύμαχον, Πολύβοιο δαΐφρονος ἀγλαὸν υἱόν,
 τὸν νῦν ἴσα θεῶ Ἰθακήσιοι εἰσορόωσι· 520
 καὶ γὰρ πολλὸν ἄριστος ἀνὴρ μέμονέν τε μάλιστα
 μητέρ' ἐμὴν γαμέειν καὶ Ὀδυσσῆος γέρας ἔξειν.
 ἀλλὰ τά γε Ζεὺς οἶδεν Ὀλύμπιος, αἰθέρι ναίων,
 εἴ κέ σφι πρὸ γάμοιο τελευτήσῃ κακὸν ἦμαρ."
 ὣς ἄρα οἱ εἰπόντι ἐπέπτατο δεξιὸς ὄρνις, 525 ΟΟ
 κίρκος, Ἀπόλλωνος ταχὺς ἄγγελος· ἐν δὲ πόδεσσι
 τίλλε πέλειαν ἔχων, κατὰ δὲ πτερὰ χεῦεν ἔραζε
 μεσσηγὺς νηὸς τε καὶ αὐτοῦ Τηλεμάχοιο.
 τὸν δὲ Θεοκλύμενος ἐτάρων ἀπονόσφι καλέσσας
 ἔν τ' ἄρα οἱ φῦ χειρὶ ἔπος τ' ἔφατ' ἔκ τ' ὀνόμαζε· 530
 "Τηλέμαχ', οὐ τοι ἄνευ θεοῦ ἔπτατο δεξιὸς ὄρνις
 ἔγνων γὰρ μιν ἐσάντα ἰδὼν οἰωνὸν ἐόντα.
 ὑμετέρου δ' οὐκ ἔστι γένος βασιλεύτερον ἄλλο
 ἐν δῆμῳ Ἰθάκης, ἀλλ' ὕμεῖς καρτεροὶ αἰεὶ."
 τὸν δ' αὖ Τηλέμαχος πεπνυμένος ἀντίον ἠΰδα· 535 ΟΟ
 "αἶ γὰρ τοῦτο, ξεῖνε, ἔπος τετελεσμένον εἶη·
 τῶ κε τάχα γνοίης φιλότητά τε πολλὰ τε δῶρα
 ἐξ ἐμεῦ, ὡς ἂν τίς σε συναντόμενος μακαρίζοι."
 ἦ καὶ Πείραιον προσεφώνεε, πιστὸν ἐταῖρον·
 "Πείραιε Κλυτίδη, σὺ δέ μοι τά περ ἄλλα μάλιστα 540
 πείθη ἐμῶν ἐτάρων, οἱ μοι Πύλον εἰς ἅμ' ἔποντο·
 καὶ νῦν μοι τὸν ξεῖνον ἄγων ἐν δώμασι σοῖσιν
 ἐνδυκῶς φιλέειν καὶ τιέμεν, εἰς ὃ κεν ἔλθω."
 τὸν δ' αὖ Πείραιος δουρικλυτὸς ἀντίον ἠΰδα·
 "Τηλέμαχ', εἰ γὰρ κεν σὺ πολὺν χρόνον ἐνθάδε μίμνοι, 545 ΟΟ
 τόνδε τ' ἐγὼ κομιῶ, ξενίων δὲ οἱ οὐ ποθὴ ἔσται."
 ὣς εἰπὼν ἐπὶ νηὸς ἔβη, ἐκέλευσε δ' ἐταίρους
 αὐτοῦς τ' ἀμβαίνειν ἀνά τε πρυμνήσια λῦσαι.

οἱ δ' αἶψ' εἴσβαινον καὶ ἐπὶ κληῖσι καθίζον.
Τηλέμαχος δ' ὑπὸ ποσσὶν ἐδήσατο καλὰ πέδιλα, 550
εἶλετο δ' ἄλκιμον ἔγχος, ἀκαχμένον ὄξεϊ χαλκῷ,
νηὸς ἀπ' ἰκριόφιν· τοὶ δὲ πρυμνήσι' ἔλυσαν.
οἱ μὲν ἀνώσαντες πλέον ἐς πόλιν, ὡς ἐκέλευσε
Τηλέμαχος, φίλος υἱὸς Ὀδυσσεύος θεϊοῖο·
τὸν δ' ὄκα προβιβάντα πόδες φέρον, ὄφρ' ἴκετ' αὐλήν, 555 ΟΟ
ἔνθα οἱ ἦσαν ὕες μάλα μυρία, ἦσι συβώτης
ἔσθλοδς ἐὼν ἐνίαυεν, ἀνάκτεσιν ἦπια εἰδώς.